

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 20.

V Ljubljani, v soboto 18. maja 1901.

Letnik VI.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoludne. — **Naročnina** je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrť leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravnistvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravnistvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15**. Uradne ure od ure 8—6 pop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Nauki za našo stranko.

Z justifikacijo dr. Tavčarja v slovensko-hrvatskem klubu je bila ožigosana in onečaščena tudi cela liberalna stranka. Zato je stranka sklenila, maščevati se nad voditeljem katoliško-narodne stranke in mu vzeti čast, češ, če smo mi umazani, pa bodite še vi umazani. Razloček je le ta, da je bil dr. Tavčar umazan, ko so ga ven vrgli domači ljudje, Slovenci in Hrvati, dr. Šusteršiča so pa omazali tujci, največji sovražniki našega naroda. Prvo omazanje je nečastno, drugo je častno. Nečastno je, biti ustrelen kot izdajica, častno je, prejeti kroglo od sovražnika. V tem oziru dr. Šusteršiču vsa čast.

Nekaj pa moramo tudi mi dr. Šusteršiču očitati, namreč to, da ima nekatere ljudi za predobre. Ves svet strmi sedaj nad tem, da slovenska zemlja nosi na svojem površju človeka Sajovičevega značaja. Več v tem oziru ne rečemo, ker se nam sploh studi, govoriti o kupljenih ljudeh. Grajamu le dr. Šusteršiča, ker ni računal na to, da bodeta planila nanj nemški in slovenski liberalni zmaj in malenkostno zadevo izrabljala brez konca in kraja v svoje strankarske namene. „Slov. Narod“ se že baha, da je Sajovic pokopal vso klerikalno stranko, ko je delal ovadbe iz svojega prejšnjega poslovanja pri „Gospodarski zvezi“ dr. Tavčarju.

Dr. Šusteršič se je naučil, iz dogodkov zadnjih dnij, da naj liberalcem nikar več ne zaupa in da naj se nikar ne zanaša pri njih niti na navadno človeško poštenost, če hoče, da ga ne bodo vnovič oklali kakor stekli psi. Dr. Luegerja so že tudi izzivali z raznimi, še bolj sramotilnimi priimki, a on dobro ve, da se za to ni veliko brigati.

Nadalje so se pa naučili vsi pristaši katoliško-narodne stranke, da je vsaka obzirnost proti liberalcem nam le v škodo. Še vedno jih je, žal, med nami mnogo, celo danes, ki trdijo:

„Le nikar pretrdo ne ravnajte z liberalci!“ Dobi se celo duhovnov, ki se še vedno niso ogreli, da bi vsaj toliko storili za svojo stranko, kakor dela liberalni učitelj za svojo. Imen ne navajamo. V tem oziru je skoraj res škoda, da naši ljudje ne bero „Slov. Naroda“, kjer si upa znani pustolovec pisati, da „se dr. Šusteršiča vse ogiba, kakor bi bil garjev in se vse razide, kadar on pristopi“. Lumpe, ki si upajo tako pisati o naših spoštovanih možeh, je treba pokazati ljudstvu v pravi luči.

Kdo se ne spominja dolge vrste najgrših denuncijacij, katerih je zmogel le poulični baraba, katere je pa zadnji dve leti brez sramu zvršila liberalna stranka, da bi oškodovala katoliško stranko. Kako globoko je padla liberalna morala, se spozna iz tega, ker se je hvalila v svojih glasilih z grdimi denuncijacijami ter očitno razkrivala svojo škodoželjnost. Kdor ožigoša te sleparije liberalne stranke, ki zastrupljajo javno življenje, ta dela koristno in zaslužno delo.

Katoliškim Slovencem prav v teh hudih časih, ko nas združeni liberalci besno napadajo in hočejo ugonobiti krščansko misel, veljaj geslo: Oklenimo se drug drugemu in z vso močjo branimo tiste, katere najhujše napadajo sovražniki!

Izvirni dopisi.

Iz Idrije. (To in ono). Dopisi iz Idrije v „Slovenskem Listu“ ne zanimajo le mož naše stranke, temveč tudi liberalni voditelji komaj čakajo na nje, ker se kar gnetejo okoli tistega, ki je imel srečo, da je prvi dobil v roko novo številko „Slov. Lista“. Kar po dva tiščita glave skup ter željno zavživata trpko zdravilo, katero naj zaceli rane na bolnem telesu idrijskega mesta.

In kako všeč so ti dopisi našim liberalcem. Ne zadostuje jim le to, da jih beró, oni gredo

še dalje ter resno premišljajo — ne o tem, kako bi popravili napake pri uzoftnem mestnem gospodarstvu, temveč — kar je za blagostanje idrijskega mesta gotovo večje važnosti — kdo je pisal dotične dopise. Ako dva naša moža sedita v gostilni ter se o kakem dopisu razgovarjata in to slučajno sliši kak liberallec, takoj se zažene krik po liberalnemu taboru: „Jih že imamo; ta dva pišeta in nihče drug ne!“ In „pokorni sluge liberalne misli“ to radi verujejo; saj verujejo še marsikaj drugega svojim voditeljem.

Dolgo smo mislili, da se bode park vis a vis Grudnu priredil na stroške olepševalnega društva; toda — glej spako! — zadnji teden se je razširila po Idriji vest, da bode vse te stroške pokrtil za blagor našega mesta vneti župan Lapajne iz lastnega žepa. Kolika požrtvovalnost! Pa recite še vi, nehvaležni delavci, da župan Lapajne ne skrbi za vašo srečo, za vaše blagostanje.

Brezmejna skrb naših liberalcev se pa razteza tudi na našo šolo. V 3. šte. „Jednako-pravnosti“ pišejo: „Skrajn čas bi že bil, da prevzame dežela našo šolo v svojo oskrb“. Mi prav dobro vemo, zakaj liberalci to želé. Sedaj nimajo nobene moči nad šolo in nad učiteljstvom; dobili bi pa takoj nekaj veljave, ako bi dežela prevzela šolo, ker bi dobili potem svoj krajni šolski svet, v katerem bi sedeli — vsaj tako si domišljajo — v veliki večini sami liberalci. Potem pa gorje vam „klerikalni narodnjaki“. Znamenito za naše liberalce je tudi dejstvo, da hočejo še to breme, ki je ima država z našo šolo navaliť deželi, da si ima ravno država od Idrije mnogo, mnogo dobička, dežela pa — nič.

Liberalna gospoda je tudi našla madež na hiši g. Didiča, ker ima poleg slovenskega tudi nemški napis. Čudno pa se nam zdi, da liberalni prvaki niso še nikoli videli tistih velikih zlatih črk, iz katerih je sestavljen izključno nemški napis: „Idria-Spitzen“.

Odmevi z zagorskih tal.

(Po nezahnem razstanku Zagorcev z njih dobrotnikom Martinom Škerjancem.)

Že nekaj časa je plula kakor lahen dih po šumni zagorski dolini vznemirjajoča vest: „Skoro se razstanemo z gosp. Martinom.“ No, takrat ni hotel nikdo verjeti. Žal, da je bila bridka resnica!... V nedeljo dne 28. preteklega meseca nas je g. Martin Škerjanec sam pozdravil raz visoko leco: „Z Bogom, dragi Zagorci! Sedaj Vas ostavljam.“ Globoko in hudo so nas dirnile te besede. Solze so zaplavale v obeh ne samo mehkih, rahločutnih ženah, da, tudi po lici krepkih mož in onemoglih starčkov so se blesteli skrivaj tisti svetli, a žgoči biseri...

„Žal, da nas zapuščate!“ je odmevalo potem po celi vasi. „Škoda ga bo!“ so hiteli celo mnogi njegovi nasprotniki.

Res je, škoda ga bo dobrega pastirja! To čutimo, gorko občutimo mi...

Dobra tri leta in pol je bival blagi gosp. Martin v našem krogu. Tri leta in pol! Kratak čas...! Ali vender priznamo, da je v mnogem oziru docela preobrazil Zagorje, preustrojl gibanje ondotnih delavcev, poboljšal, ali vsaj skušal poboljšati, kolikor je bilo v njega moči, žalostno stanje teh trpinov, pre naredil ondotne cerkvene razmere in uspešno, blažilno deloval v šoli.

Že takoj ob prihodu v Zagorje je s tožnim srcem opazoval ljut, besneč boj med različnimi strankami... Bolelo ga je, da se dajo kar cele uboge, nevedne delavske družine slepiti slabim agitatorjem, ki težé le za svojim dobičkom, a reven delavec in njega nešteti žalji — ti so jim deveta skrb in briga... Z bolestjo je tudi zrl zaduhla, zamazana in nezdrava poslopja, v katerih morajo leto in dan natlačeni bivati delavci s svojimi rodbinami. V jami objema te reveže nezdrav, neprijeten in moreč vzduh, ki se jim vsega v telesa in jih sčasoma popolnoma oslabi, a po delu, ko si žele prepotrebne odpočitka v zdravih prostorih, jih sprejme zopet taka zaduhla, nizka sobica... Vse to je zrl, in v glavi so mu vstajale in vstale misli, kako v okom priti tem tužnim razmeram.

Skraja se je sklanjal bolj na srednjo pot, dokler se ni tudi on odločil za stranko, želeč v njej blagonsno delovati. Kot zvesti ud „Katoliške delavske družbe“ ji je vedno kazal s svojimi nasveti, ukrepi, najlepše pa še s svojim sijajnim vzgledom pravo, a trnjevo pot kvišku... navzgor do svetlih ciljev in jo bodril, naj ne omaga in ne opeša v pravičnem boju za svete namene. In zato mu ta družba opetovano sedaj zaupno izreka svojo udanost in iskreno zahvalo. V „Katoliškem Domu“ so se z njega nasveti

sklicavali shodi, pod njegovim vodstvom prirejale priproste igre. Shodi so odpirali delavcem oči, razklenili pogled v temo čudnega prepričanja, da je samo v socijalni demokraciji kot taki — edina rešitev trpečih delavcev, igre in proste zabave pa so trpina vsaj za nekaj hipov zazibale v sladek objem nedolžnega veselja.

Druga in največja zasluga g. Martina pa je prekristna ustanovitev „Delavskega stavbenega društva.“ Dolgo se je že ukvarjal s to namero, da bi delavci dobili boljša, lepša in zdrava stanovanja. Slednjič se mu je namera in vneti želja vender vresničila. Ali vsak začetek je težak, to je znal in vedel tudi blagi gosp. kaplan. Povsod je opazil nešteto zaprek: Društvo ni bilo skraja nič kaj posebno preskrbljeno v gmotnem oziru, od vseh strani so po njem udarili ljuti nasprotniki, ki niso umeli — in še sedaj ne umejo — koristi in pomena novega društva. Ali g. Martin se ni strašil ne „boja ne znoja“, ampak je vztrajal pri podjetju, in tako si je društvo kmalu utrdilo obstanek. Kupilo je obširen svet na skoro najlepšem kraju zagorske vasi, pridobilo si društvenikov, ki so po svoji moči in po pravilih prispevali. In tako se že sedaj po preteku enega leta dvigati dve lepi, čedni in prostorni delavski hišici, ki ste večim družinam ponudili zdravega stanovanja,

Politiški pregled.

Nekatere lastnosti Vsenemcev. Avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand je o priliki, ko je prevzel pokroviteljstvo nad katoliškim šolskim društvom izjavil, da pomenja klic „Proč od Rima“ toliko kot „Proč od Avstrije.“ Sedaj se pa izgovarjajo razkrinkani Wolfovci, da nima ta klic nič političnega na sebi in da se ne bore zoper katoličanstvo temuč samo zoper duhovnike. Dobro vedo ti izdajalci, da kadar bode začelo ljudstvo prezirati duhovnike se bode obrnilo tudi od vere. Ljudje brez vere pa so sposobni za vsako le mogočo hudobijo. In Wolfovci hočejo v svoje namene takih ljudi. Glasilo nemškega katoliškega centra „Germanija“, ki izbaja v Berlinu, pripoveduje, da sodnijsko zasledujejo znanega Grassmanna, ki je spisal svinjsko brošuro o sv. izpovedi in o svetniku Alfonzu Liguoriju. Zasledujejo pa 80 let starega Grassmanna vsled nenavnega dejanja zoper VI. božjo zapoved in zapeljavanja h krivi prisegi. Iz brošure in knjig takih ničvrednežev napravljajo Vsenemci interpelacije v državnem zboru, da blatijo sv. katoliško cerkev in njene služabnike in zadržujejo delovanje parlamenta, dočim mora ubogo ljudstvo vsak dan plačati 8500 kron. — Tega Grassmanna ozir. njegove brošure se je posluževal tudi „Slov. Narod“, da je blatil sv. cerkev in njene naprave. — Take ničvredneže izrabljajo liberalci v svoje umazane namene. Dva osmočolca v Riedu sta se dala zapeljati po listih takih hujskačev in se hudo pregrešila zoper sv. katoliško vero. Posledica tega je bila, da sta bila obsojena pred sodiščem in sicer eden na 6, drugi na 8 mesecev. — Tako počenjanje je škodljivo za ljudstvo in skrajni čas je, da se ljudstvo v bran postavi tem zapeljivcem Vsenemški državni poslanec Stein, (ki je na surov način razžalil našega poslanca dr. Šusteršiča) je rekel nedavno, da bi ga zelo veselilo, ako bi naši avstrijski častniki ne bili kos po hrabrosti častnikom drugih držav; z drugimi besedami: Avstrija naj ima slabo vojaštvo, da bode v vojski premagana Ravno ta poslanec je nedavno zaklical v državnem zboru: Dobro bi bilo, ko bi se Avstrija priklopila Prusiji. Taki so Vsenemci! In v njihovem duhu piše „Slov. Narod“, čegar šefredakter je zastopnik bele Ljubljane dr. Tavčar. S temi ljudmi je glasoval dr. Tavčar zoper avstrijskega prestolonaslednika. Za poslanca Steina je glasoval dr. Tavčar, ko se je šlo zoper dr. Šusteršiča. Znaná prislovica pravi: Povej mi, s kom občuješ in jaz ti povem, kdo si.

Prestolonaslednik in sv. oče. Sv. oče se je zahvalil nadvojvodi Franu Ferdinandu, ker je prevzel protektorat nad katoliškim šolskim društvom. To tako jezi Wolfove pristaše da na meravajo to stvar spraviti v razgovor v drž.

zboru in napraviti v zbornici nekaj škandalov. Tavčarjevi prijatelji vedno bolj odkrivajo svoje namene.

Velika zmaga krščanskih socijalcev na Dunaju. V sredo se je vršila na Dunaju dopolnilna volitev v državni zbor. Bilo je treba izvoliti naslednika umrlemu poslancu dr. Schlesingerju. Izvoljen je bil krščanski socijalec dr. Heilingner s 2313 glasovi, Wolfova stranka je dobila 412, liberalci 490 in soc. demokrati 263 glasov. Krščanski socijalci so od zadnje volitve napredovali za 1000 glasov, glasovi drugih strank pa so se znatno znižali.

Rumunski in grški kralj sta se sešla te dni v Opatiji. Pravijo, da ta sestanek ni slučajen, ampak ima političen značaj. Prijazne razmere med Rumunijo in Grško se bodo še bolj utrdile, in se zasnoval še odločnejši odpor proti politiki Bolgarov, ki bi radi svojo moč na Balkanu razširili.

Delavske pokojnine na Francoskem. Po seben odsek francoske poslanske zbornice se peča te dni z vladnim načrtom glede preskrbovanja delavcev za starost. Komisija, oziroma nje posamni člani so stavili tekom razprave mnogo preminjevalnih predlogov, in mej temi je tudi ta, da se zagotovi letna renta 100 frankov vsakemu delavcu, ki je dopolnil 65. leto. Proti temu predlogu sta se pa uprla trgovinski in finančni minister, ker bi bilo treba državi izplačati takoj prvo leto 80 milijonov frankov. Že sedaj je namreč na Francoskem blizu 800.000 starih mož, ki bi imeli pravico do pokojnine. Vsled tega bi pa ne imele nikakih dohodkov delavske preskrbovalnice, ki jih namerava ustanoviti vlada. Pripravljena pa je vlada dovoliti 55.000.000 frankov, za podporo delavskih invalidov.

Splošno volilno pravico za občine so uvedli na Norveškem.

V Avstraliji je bil 8. t. m. svečano odprt prvi zvezni parlament v Melbourneu. Vse naselbine v Avstraliji so se združile v eno veliko zvezo. Navzoč je bil angleški prestolonaslednik, ki je prinesel parlamentu pozdrave svojega očeta Edvarda VII., ter se je zahvalil za privrženost, katero so pokazale naselbine napram Angliji bodisi v Transvaalu kakor v Kini. Slavju je prisostvovalo okrog 12.000 oseb. Anglija se otvoritve prvega zveznega parlamenta skoraj ne more veseliti: Avstralska zveza je lahko prvi korak k popolnemu odcepljenju Avstralije od Angleške.

Razmere na Kitajskem. Iz Kitajskega v zadnjem času ni nobenih zanimivih poročil, le to se čuje, da namerava grof Waldersee v kratkem odpotovati nazaj na Nemško. Pooblaščenec kitajskega dvora je zastopnikom velevalosti prijavil, da namerava kitajska vlada odpreti svetovni trgovini in prometu ne le Mandžurijo, marveč

tudi vse kitajske pokrajine, kar je baje zadovoljilo velevalosti v toliko, da prenehajo sovražnosti. Ta obljuba Kitajske pa je najbrže le pretveza v namen, da se iznebi neprijetnih jej tujih gostov, a potem bode zopet vse pri starem.

Z južno-afriškega bojišča. Junaški burski general Dawet je zopet udril v Transvaal z močnim oddelkom. Angleški vrhovni poveljnik v Južni Afriki se je tako naveličal tega vednega neljubega „nadlegovanja“, da je, kakor se poroča iz Londona, priporočil angleški vladi, naj vsprejme Burom ugodne mirovne pogoje in govori se, da je nekdanj silno prevzetni Kitchener izjavil se celo za to, naj se Burom da popolna neodvisnost v notranji avtonomiji. Kitchener se boji, da bi Buri svojo taktiko ne vzdržali še leta in leta. Buri bodo seve sedanjo prijaznost Kitchenerjevo sprejeli z zadostno opreznostjo in prav nič bi se ne čudili, ko bi Angležem odgovorili, da njihovim miroljubnim besedam ne verjamejo in da prej ne odnehajo od boja, predno ni burska zemlja popolnoma prosta Angležev.

Domače novice.

Koroški Slovenci — nadvojvodi Fran Ferdinandu. XII. redni občni zbor „katol. političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ je 9. t. m. soglasno in z največjim navdušenjem sprejel sledečo izjavo, ki se je brzojavno sporočila presvitlemu nadvojvodi: „Dne 9. maja na dvanajstem občnem zboru katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem v Celovcu zbrani Slovenci v imenu koroških Slovencev najudaneje in z iskrenim veseljem pozdravljajo izjavo Vaše cesarske visokosti povodom prevzetja pokroviteljstva pri katoliškem šolskem društvu, s katero se je tako odločno obsodilo protiversko in protidinastično rovanje nekega dela avstrijskega prebivalstva, ter Vašo cesarsko visokost za to izjavo udano zahvaljujejo.“ — Nato je došla društvu sledeča častna zahvala: „Njega cesarska in kraljeva visokost, prevzvišeni gospod Fran Ferdinand, blagovolili so mi najmilostiveje naročiti, da izrečem katoliško-političnemu in gospodarskemu društvu za Slovence na Koroškem najsrčnejšo zahvalo za lojalno in domoljubno izjavo, katero so Njega prevzvišenost z velikim zadovoljstvom vzeli na znanje.“ — Dunaj, dne 11. maja 1901. — Najvišji dvornik: Nostitz 1. r.

Ne pospešujmo sami liberalizma! Da se ne nalezemo sami liberalne kuge, zato uvažujmo in se ravnajmo po sledečih pravilih: Ne bodi z nobenim liberalcem intimen prijatelj! Sicer bo ta še potrjen v svoji zlobi. — Ne hvali liberalnih oseb, sicer poreko, da hvališ njih nazore! — Ne veseli se zmag liberalcev! Sicer bodo razlagali

A skoro prične društvo z zgradbo drugih jednkih, ki bodo v kras zagorske vasi in velike pomembe ter koristi za izboljšanje žalostnega stanja delavstva v tem kraju. Zagorcem pa bodo prav te hišice, oživljale trajne spomine na blagega g. Martina.

Ali kljub temu uspešnemu trudu in delovanju na socialnem polju ni g. Škerjanec nikakor in nikdar zanemarjal svojih svetih dolžnosti. Ne, on je bil vesten v svoji službi kot malokdo njegove vrste.

Prav lepo se je razvijalo versko življenje pod trudoljubnim in spretnim vodstvom č. gosp. Martina Škerjanca. Vzbudil je „Družbo sv. Rešnjega Telesa.“ Ne samo deklice in žene, ampak tudi možje in starčki so ponosni, da so udje te blagodejne družbe. Po mnogem težavnem prizadevanju g. Škerjanca je le-ta kupila prekrasno, dragoceno belo zastavo, ki ob vseh svečanih prilikah mogočno vihra izpred družbenikov in presega vse druge po svoji krasoti. Cerkev je nabavila družba tudi mnogo drage, krasne oprave.

Ali tudi kot katehet na zagorski šoli si je g. Martin stekel nevenljivih zaslug. Z gorečim srcem je ljubil mladino, pa i ta ga je čislala in spoštovala. Temeljito in z veseljem jo je učil v najpotrebnejših krščanskih resnicah, opetovano

in ob raznih priložnostih jo je vspodbujal k lepemu, vzglednemu vedenju zunaj šole. In to je pri naših otrocih neobhodno potrebno, ker je mnogo mnogo — takih, ki doma od svojih zanihernih starišev nikdar ne čujejo bodrečih besed in se ne naslanjajo v njih sredi ob lepih vzgledih. Žal, da je le-to res! — Zato se je g. katehet trudil in trudil, da vsaj njega beseda zabrani najhujše in njegov opomin mil in blag požene v mladih srcih lepe cvete. Zlasti je najbolj ljubil otroke svojih nasprotnikov ter tako pokazal, da jih on ne sovraži. Vsikdar je on oskrboval svojo mladež s primernim berilom. Vesel je bil, če je mogel vsem mladim čitateljkom vstreči. Zaman je često tožil, da manjka dobrih mladinskih knjig in spisov.

Pa tudi potem je še skrbel dobri g. Martin za mladino in svoje učence, ko so le ti že ostavili šolske klopi. V dno srca ga je bolelo, ko je videl, kako pohajkuje brez vsega posla in dela zagorska mladež po dokončanih šolskih letih, čakaje, da dopolni šestnajsto leto in prične delati v premogokopu in kamenolomih. Ves ta čas se tukajšni otroci potepajo in vdajajo največjim nerodnostim. Zato se je on vedno prizadeval, da bi le to odvrnil. Z veseljem je letos pozdravljaj ustanovitev potrebne zagorske obrtne šole.

Kot strasten politikar je rad nastopal s svojimi krilatimi govori in včasih v svetem navdu-

šenju za res sveto stvar predaleč segel: to je bil ravno povod, da so našle njega besede često močan odpor pri svojih nasprotnikih in tako je včasih zabredel v razne neprijetne neprilike. Nasprotnikov je imel mnogo, pa še več prijateljev. A sovražnikov in nasprotnikov si ni nakopal iz osebnih razmer, ampak vsled političnega in socialnega delovanja. Da, tudi nasprotniki so ga spoštovali. Tako je nekdanj eden izmed najbolj zagrizenih dejal: Kako marljiv in vesten duhovnik je ta gospod. Da bi le vsaj politiko pustil!

Gosp. Škerjanec je bil z vsakim človekom vljuden, slednjemu je prihranil prijazno besedo ter mu rad pomagal, če je le mogel. Posebno radi so ga imeli kmetje. No, tudi on je rad bival v njih sredi ter ž njimi po domače kramljal. Pa saj je bil sam naše gore list, sin poštenih kmetiških starišev! —

In sedaj nas je ostavil! Težko je bilo slovo od njega. Ali blag in dober, prijazen in priljubljen, vnet in navdušen za svetinje ubogega delavca in trpečega kmeta, neumorno in vstrajno delaven, kot je bil g. Martin Škerjanec, ostal bo v srcu nas vseh v vednem blagem in nepozabnem spominu. Iz čaše sladkosti in radosti v Zagorji ni pil. Bog daj, da bi mu le-to možno na njega bodočem mestu! To mu želimo mi, Zagorci, ko mu zadnje pozdrave narekamo z naših tal.

Zagorci.

Tvoje veselje kot odobravanje svojih brezverskih principov. — Ne bodi naročen na liberalne liste, kakoršni so: „Slov. Narod“, „Rodoljub“, „Zvon“, „Gorenjec“, „Soča“, „Primorec“ i. dr. Kajti liberalci bi si to izkoristili in rekli: naročen je, ker se vjema z našimi nazori! Ravno to bode mislilo tudi drugo pošteno, nepokvarjeno ljudstvo — Ne bodi naročen na liberalne liste, tudi radi tega ne, da ne bodeš z denarjem podpiral liberalizma. Kar ti je potreba, izveš vse iz katoliških listov. — Ne dopisuj v liberalne liste. Kajti liberalni urednik bode uporabil tvoje dobre članke, kot zabelo, da bodo njegove brezverske članke ljudje tem bolj brez skrbi požirali. — Ne voli nikdar liberalnega poslanca, naj bo še tako umen in izvežban v posvetnih rečeh, kajti tak poslanec bo vedno glasoval proti katoliški veri, — Ne hvali liberalnih časopisov, knjig, če tudi je kako dobro zrno v njih. Kajti liberalci obrnejo tvojo hvalo tudi na vse slabo, kar je v njih. — Ne vdeležuj se liberalnih slavnosti, banketov, zabav, veselic, predstav, tudi ne iz gole radovednosti. Sicer bodo razlagali Tvojo navzočnost za odobravanje svojih neblagih namenov. — Nikdar se ne smeš tako vesti, da bi te utegnili liberalci smatrati za svojega pristaša, ali vsaj za moža, ki jih ne obsojaš. Pokaži vselej svojo barvo! Sicer te bodo izkoriščevali, rekoč: tudi ta je z nami. To bi si morali zapomniti tudi marsikateri — duhovniki. Naj se ne zmenijo za to, kaj ta ali oni mogočni liberalci o njih misli. — Nikdar ne zamolčuj, ako te kdo povpraša, kaj je liberalizem, katere knjige, kateri časopisi so liberalni, katera oseba je pristaš liberalcev. Liberalizem je herezija, in zato ljubezen do bližnjega tirja, da podučimo nevednega o tem v šoli, v cerkvi, v spovednici in zunaj! — Če se bomo dosledno ravnali po teh zlatih pravilih, se bo marsikaj zboljšalo.

Kdo je ustanovil prvo posojilnico na Slovenskem. Prvo hranilnico in posojilnico je ustanovil v Šmartinu tuhinjskem župnik Fr. Michael Paglovec († 1759). S to hranilnico in posojilnico je osrečil celo okolico, da ga ljudstvo še sedaj hvaležno pomni. Koliko je slovenska duhovščina zlasti v zadnjih letih tudi v tem pogledu storila v blagor ubogega ljudstva, je sploh znano.

Občinskemu svetu ljubljanskemu v predarek. Piše se nam: Dne 5. maja 1901 vršil se je občni zbor gasilnega društva. Na tem občnem zboru voljen je bil načelnikom zopet g. Štrigelj, mož, ki ni ves čas svojega načelnikovanja užival zadostnega ugleda pri ognjegascih, to pa radi tega, ker se je skazalo, da ni posebno zmožen voditi društva in pa radi zadeve neke barake, za katero je moral odboru vrniti nepravilno prejeti denar. Ta mož si je pa v kljub temu, da so mu udje javno povedali, da ga ne marajo načelnikom, v kljub dejstvu, da je bil že jedenkrat prisiljen odstopiti, vtepel v glavo, da mora biti načelnik ognjegasnega društva, naj stane kar hoče. V ta namen se je vabilo že več tednov pred občnim zborom ude na pojedine, kjer se jim je prigovarjalo naj volijo Štrigelja. Prišel je 5. majnik, dan občnega zbora gasilnega društva in glejte, načelnikom je bil res izvoljen z jednim glasom večine g. Štrigelj. Kako se je vršila ta volitev, vedo najbolj tisti, ki so bili navzoči. Volili so namreč možje, kateri so že pismeno odstopili iz društva in tudi taki, katerih odbor nikdar ni kot ude gasilnega društva vsprejel. Gospod Lenček je, voljen kot skrutinator, takoj vpričo gospoda župana javno protestiral zoper tako volitev, kajti oddanih je bilo več glasovnic, kot je bilo v resnici udeležnikov občnega zbora. Nekateri so bili prisiljeni, oddati svoj glas Štrigelju. Proti taki volitvi je „manjšina“ vložila s podpisami 32 članov protest, v katerem — glasom pravil — zahteva sklicanje novega izrednega občnega zbora tekom štirih tednov, na kateri protest pa „manjšina“ od g. Štrigelja do danes še ni dobila nikakega — odgovora. Opozarjamo zato slavni občinski svet, naj stvar dobro premisli ter naj nikar prej ne potrjuje novega odbora, dokler niso sedanje razmere popolnoma uravnane, kajti to bi imelo za društvo jako slabe posledice. Ob enem naj občinski svet tudi presodi, kaka je bila „manjšina“. Večinoma sami

razsodni, mnogoletni člani, kateri že leta in leta vspešno delujejo v korist in blagor gasilnega društva, o čegar vzornem stanju se je pred pričetkom sedanjega razpisa vsakdo lahko prepričal. Ta „manjšina“ so možje vseskozi kremenitega značaja, kateri so se vedno z veseljem žrtvovali v prosep društva. In „večina“? Z malimi izjemi sami skoro sami mladi ljudje, o katerih je sam njih pristaš, sedanji odbornik izjavil, da dve tretjini te „večine“ s kozarcem vina preustroji popolnoma po svoji volji! Žalostno je le, da občinski svet že prej ni zavzel pravega stališča, ker je podpiral Štrigelja. Dalje se čuje, da namerava novi, še ne od občinskega sveta potrjeni odbor izključiti iz društva vseh onih 37 udov, kateri so korakali k sv. maši za pravilno izvoljenim načelnikom Zirnsteinom ter se niso udali terorizmu pismeno odstopišega, a zopet jim vsiljenega načelnika Štrigelja. Manjšina — ali pravzaprav prava in poštena večina si bode morala pa, ako ne pride do pravice pri magistratu, iskati iste pri c. kr. dež. vladi in pri sodnji ter spraviti vse „lepe“ stvari na višje mesto.

Pogovor med Štrigeljem in Turkom na občnem zboru ognjegasnega društva: Štrigelj vpraša Turka: „Kaj misliš, katera stranka je danes tukaj v večini?“ — Turk: „Očividno je naša stranka v večini!“ — Štrigelj: „Morda se motiš Saj je nasprotnikov več!“ — Turk: „Ravno zato, ker je unih več, smo mi v večini.“

Turkov „lim“ pred občnim zborom gasilnega društva. Turk: Gospod Dinter! Kakor čujem, se vi ženite. — Dinter: Da, ženim se. — Turk: In zakaj ste vendar nasprotni Štrigelju? — Dinter: Zato, ker sem prepričan, da on ni ravnal pravilno. — Turk: E, gospod Dinter, pozabite to in stopite na našo stran, pa Vas v zahvalo peljem k poroki z najlepšimi svojimi konji, obljudim Vam tudi, da spremim Vašo izvoljenko pred altar. — In značajni Dinter ves srečen, da se bo vozil s Pepetovimi „najlepšimi“ konji je res sedel na ta „lim“ ter na dan občnega zbora potegnil s Štrigeljem.

Zgradba nove topničarske vojašnice — ponesrečena. V seji ljubljanskega obč. sveta, ki se je vršila preteklo soboto je župan dejal, da so podzemski zidovi v novi topničarski vojašnici zidani izključno iz opeke, dasi pravi pogodba, da bi morali biti iz takozvanega „Bruchsteina“. Nadzorstvo in stavbinski odsek sta čisto prezrla, da se tako zida. Sedaj bo treba odkopati podzemeljske zidove in napraviti oklopne zidove. Tako bodo mestu narastli veliki strčki. Župan je že naročil, naj se omet odbija. Kakor znano se je vsled take zidave v vojašnici pojavil legar. Sedaj je del vojaštva zapustil novo na stroške mesta z ogromnimi sredstvi sezidano topničarsko vojašnico ter se je naselil v jahalnici stare topničarske vojašnice. Res vsak dan poganjajo novi cvetovi vzornega mestnega gospodarstva v Ljubljani. Vsak pameten človek mora spoznati, da je temu gospodarstvu treba odločne kontrole.

„Žlindra v državnem zboru.“ Pod tem naslovom so izdali liberalci brošuro. Prav umešno sodbo je o tej liberalni brošuri napravil „Slovenec“ pod naslovom „Požlindrani liberalci“. „Slovenec“ opaza: „Sram pa liberalcev nič ni. Zlaj so izdali brošuro „Žlindra v državnem zboru“, v kateri babato naznanjajo ljudstvu, kako sta dr. Tavčar in Plantan v zvezi z Wolfom in Schalkom udrihala po domači „Gospodarski zvezi“, po domačem „Vinogradniškem društvu“ itd. v veliko veselje tujcev, ki si najbolj žele našega gospodarkega propada. Nad 38.000 izvodov te „Žlindre“ bodo baje kolportirali. C. kr. drž. pravdnštvo bi na ovadbo dalo lahko pozapreti te kolportirje. Radovedni smo, kaj bodo kmetje rekli, če zvedo, da je najhujši greh dr. Šusteršičev ta, da je iz svojega doplačal 2000 kron za kmeta. Vsak pameten kmet se bo vprašal: Ali je pa dr. Tavčar ali Plantan že kdaj kaj za kmeta plačal? O narodno-gospodarskem „delovanju“ Plantanovem sicer govore zemljiške knjige v Višnji gori, a tega ne stoji v njih, da bi bil on kdaj 2000 kron kmetom podaril.

Tudi o dr. Tavčarju se sliši, da je on že več plačal za šampanjca, nego za žlindro. Le žal, da tistega šampanjca niso dobili kmetje. Je pa dr. Šusteršičeva žlindra vendar še boljša za kmeta! Ko bodo kmetje brali to knjižico, bodo rekli: „Čuden dohtar ta Šusteršič! Vender enkrat en dohtar, ki ni od kmeta le jemal, ampak mu je tudi kaj dal.“ In kmetje bodo pristavili še ta sklep: „Zdaj pa vemo, zakaj ga napadata dohtar Tavčar in dohtar Plantan.“

Žlindrast „Narod“. „Narod“ je postal žlindrast. Ljudem se že stidi, da ne piše to glasilo „intelligence“ družega nego o žlindri in da parlamentu v katerem so psovke „lopov“ itd. na dnevnem redu pripisuje važnost, ako združeni liberalci ne obsodijo psovke „žlindra“, katero psovko pa vsako sodišče obsodi. „Narodova“ gonja proti dr. Šusteršiču se zdi celo socialnim demokratom preneumna. „Rudeči Prapor“ piše o tem: Šusteršičevo afero so slov. liberalci do skrajnosti izrabili. Pretečeni teden ni bilo v „Sl. Nar.“ čitati ničesar družega, kakor vedno se ponavljajoča poročila o zadevi, ki mora končno tudi najbolj potrpežljivim čitateljem presedati. Dan na dan je bilo čitati isto litanijo in pri tem niso znali niti kaj novega o sami stvari povedati. Stranka, oziroma njeno glasilo je s to kampanjo prav jasno pokazala svoj pravi demagogični značaj.“ In dalje pravi „Rudeči Prapor“, da debata o žlindri v drž. zboru nikakor ni dokazala „da bi bila liberalna stranka tako lepa in sveta, kakor bi jo „Slov. Narod“ rad prikazal. Z vsemi tistimi dolgimi članki in poročili in podlistki ne bodo izbrisali delavcem iz spomina, da liberalci na ljubljanskem rotovžu že od l. 1891 „študirajo“ vprašanje delavskih stanovanj, pa še dosedaj niso ničesar „izštudirali“; da vsako leto pred občinskimi volitvami obljubujejo razširjenje občne volilne pravice, pa še doslej niso storili koraka v ta namen; da so se ob rojstvu sedanjega parlamenta sami ponujali klubu, v katerem bi bili sedeli skupaj s Šusteršičem; da bi bili še danes udje klerikalnega hrvatsko slovenskega kluba, če ne bi bili dobili brce; da so pri državnozbornih in občinskih volitvah kjer so le mogli, izpuščali delavske volilce in jih skušali pripraviti ob njih volilno pravico; da so hoteli vzeti ženam še tisto malenkost volilne pravice, kar je imajo i. t. d. Ves liberalni boj v Šusteršičevi zadevi se da resumirati tako-le: „Slov. Narod“ potrebuje naročnikov; ljudi, ki ljubijo škandale, je mnogo; če se torej špekulira na nizke strasti in izrablja škandale, se tudi list prodaja. Torej — se molze kravo. Etični nameni, moralni oziri, ljudska izobrazba, oplemenjevanje čuvstev...? Figa! Kšeft, kšeft, pa zopet kšeft.“ — Tako socialni demokrati!

Barnum in Bailey išče v vsakem kraju abnormalitet. Čujemo, da pride v Ljubljano radi tega, ker doslej na svojem potovanju še ni srečal žurnalista, ki je žlice kradel in ki je postal revolveržurnalist v tistem trenutku, ko je na Štarskem revolver ukradel. Tako abnormaliteto si namerava pridobiti v Ljubljani Poroča se nam, da so nekateri obč. svetniki naprosili Barnum in Baileyja, naj čez zimo ostane v Ljubljani, ker imajo njegove zverine dovolj prostora v prazni novi topničarski vojašnici, a Bailey je odgovoril, da ponudbe ne sprejme, ker bi mu v topničarski vojašnici zverji poginile. Bailey se je obrnil do Bolčevega Pepeta, naj mu preskrbi za jeden dan potrebne slame. Obrnil se je do Bolčevega Pepeta, ker je že na svojem potovanju slišal, da ima Bolčev Pepe v Ljubljani največ — slame. Bailey bode tudi razsodil mej poslaniškim delovanjem Jožefa Kušarja in dr. Tavčarja. Poslancev, ki za svoje volilce prav nič ne store, Bailey tudi ni imel še mej svojimi posebnostmi in jih drugod po svetu ni našel.

Župan ljubljanski je zopet Ivan Hribar. Dr. Tavčar je menda do novega leta potolažil svoje želje po županskem stolcu. Zakaj li pač kvaril svojemu prijatelju lepe sanje o križku, katerega utegne dobiti ob otvoritvi novega priklenjenega mostu.

Odlikovanje. Nj. veličanstvo cesar je dovolil, da sme g. Ivan Mathian ml. vsprejeti in nositi komendarski križ papeževega reda sv. Silvestra.

Javen shod in občni zbor „katoliškega slovenskega društva“ za Radovljški okraj v Gorjah pri Bledu, bode dne 19. maja 1901 ob 4. uri popoldne. Ob lepem vremenu se bode zborovalo na prostoru poleg župnišča, sicer v pritličnih prostorih župnišča. Dnevni red: 1. Državni poslanec g. Josip Pogačnik poroča o delovanju državnega zbora. Deželni poslanec g. J. Ažman o Bohinjski železnici in nameravanih postajah. 3. Tajnik g. Matija Mrak letno poročilo o društvenem delovanju. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

Dva ameriška Slovenca izvoljena v mestni zastop. Iz Ely, Min., se poroča, da sta tam tudi izvoljena v mestni zastop dva Slovenca in sicer gg. Ivan Pakiž in Josip Smuk.

Ljubljansko barje prišla sta po naročilu c. kr. poljedelskega ministrstva proučevati tega ministrstva nadzornik Koppens in načelnik gališkega oddelka za obdelovanje barja inženjer Koriella.

Hribarjeva 25letnica agentstva. Poroča se, da bo skoro Slovenija preplavljena s poročili o bližajoči se proslavi 25letnega delovanja Ivana Hribarja pri „Slaviji“. Kujejo se že dopisi za razne liste, sestavljen je odbor, pripravlja se Slovencem slavnostna pesem Drag. Jesenka, znanega „kritika“ „Spomen cvieča“. Kaj ko bi se našel kdo, ki bi zagromel, da od Hribarjevega agentstva ima koristi samo Ivan Hribar, slovenski narod pa prav nič! Morda to pove „Edinost“, namesto slavospeva ob tej 25letnici.

Smrtna kosa. Umrli je v Ljubljani učiteljica na tukajšnji obrtni strokovni šoli gospa Marija Hlavka. Kot strokovnjakinja na polju umetnih vezenin je bila neprekosljiva. Njeno delo je prekrasna zastava „Slov. kršč. soc. zveze.“ N. v m. p.! — V Grižah pri Celju je umrl č. g. Matija Arzenšek. — V Kamni gorici je umrl posestnik Mihael Pesjak, v Gradcu pa upokojeni finančni svetnik g. Jagodic — Umrli je prošli teden posestnik in gostilničar v Kolodvorskih ulicah g. Anton Mikuž v 61. letu svoje starosti. — Kap zadela je prošlo soboto gostilničarja pri Lozarju na sv. Jakoba trgu Ferdinanda Vismajerja. V par trenutkih bil je mrtev. — V Ljubljani je umrl upokojeni nadučitelj g. Iv. Ev. Borštnik.

Nov slovenski list. Izšla je prva in druga številka „Narodno gospodarskega vestnika“ gla sila slovenskega trgovskega društva „Merkur“. Odgovorni urednik je g. dr. Viktor Murnik. Prvima številka se ne more odrekati, da ste pisani strokovno. Upajmo, da ostane tako tudi v bodoče, vsaj baš strokovne izobrazbe najbolj potrebuje slovensko trgovstvo.

Zavetišče za služkinje v Trstu. Dne 28. aprila t. l. se je vršil v dvorani „tržaškega podpornega in bralnega društva“ tretji redni občni zbor „zavoda sv. Nikolaja.“ Vdeležba je bila zlasti ob strani slovenskih služkinj jako obila, kar jasno priča, da vedo dekleta ceniti ustanovo, katere smoter je njih duševna in gmetna blaginja. V minoletem letu je „zavod sv. Nikolaja“ sprejel 607 deklet, in sicer iz Kranjske 223, s Primorskega 201, s Štajarskega 116, s Koroškega 46 in iz Hrvatske in Dalmacije 22. Od postanka pa do konca leta 1900 je zavod oskrbel 1084 deklet. S takim številom more le malokateri podoben zavod dokumentirati svoje delovanje in opravičenost svojega obstanka. V kratkem se prično v zavodu predavanja o leposlovju, gospodinjstvu itd., kakor tudi nadaljevalni pouk v pisanju, računstvu itd. Za predsednico je bila zopet izvoljena ustanoviteljica tega zavoda, trudoljubna gospa Skrinjarjeva.

Pevsko društvo „Kolo“ v Trstu razvije meseca julija svojo društveno zastavo. Na to slavnost vabi predsedništvo pevskega društva „Kolo“ slovenska društva, da bi s svojo odlično navzočnostjo z drugimi bratskimi društvi povečale dan razvitja zastave.

Premogova žila. V Rovtah nad Logatcem so našli na dveh mestih premogovo žilo. V takozvanem „Lukančkem gozdu“ daje zemlja polovico čistega premoga, v „grapi“ pa tvarina ne podaje še pravega premoga. Dosedanji vspehi zadovoljujejo popolnoma. Kočevski rujavi premog

je glede kvalitete na tretjem mestu za rovtarskim.

Novomašniki v mariborski škofiji. Sveto mašniško posvečenje bodo prejeli v lavantinski škofiji sledeči gg. bogoslovci v Mariboru: Iz IV. leta: subdiakon Strgan Anton iz Pišec; Lenart Martin od Sv. Lovrenca na Dravskem polju; Novak Anton iz Dobja; Pučnik Anton iz Konjic; Rauter Jakob iz Ljutomera; Stuhec Franc od sv. Križa na murskem polju; Vračko Evald od Sv. Magdalene v Mariboru; Zajc Janez iz Špitaliča na Kranjskem. — Iz III. leta: Goričar Maks iz Mozirja; Gorjup Peter od Sv. Petra v Savinjski dolini; Lončarič Jožef iz Središča; Rabusa Jakob od Sv. Jurija ob južni železnici; Vrabec Maks iz Kaplje; Zakošek Janez od Sv. Vida pri Planini.

Pomnoženo garnizijo dobi Ljubljana s 1. oktobrom letos. S tem dnem bo ustanovljen namreč iz ljubljanskih in še enega bataljona brambovski polk št. 27.

Regulacija Florijanskih ulic. Občinski svet ljubljanski je sklenil, odkopati del Florijanskih ulic ob Rožnih ulicah, da se tako prepreči valovita vožnja na električni železnici. Stroški za to bodo znašali 1000 kron.

Štajarski deželni zbor se skliče najbrže dne 20. junija t. l. Deželni odbor je že dostavil poslancem računsko poročilo.

Za zgradbo železnice Brežice-Rogatec in Brežice-Novo mesto je podaljšalo železniško ministerstvo pl. Daubachy-ju dovoljenje za tehnične priprave še za nadaljno leto.

Shod pri Devici Mariji v Polju je bil preteklo nedeljo. Na shodu je bilo okoli 700 oseb. Na shodu je govoril dr. Krek. Sprejela se je resolucija, s katero se protestira proti nizkotnim napadom liberalcev na osebo dr. Šusteršiča ter se izraža dr. Šusteršiču neomajano zupanje.

Romanje na sv. Goro priredi jutri „Slov. katol. del. društvo“ v Gorici.

Drobne novice. Na graškem vseučilišču je bil 14. t. m. promoviran doktorjem vsega zdravilstva g. cand. med. Ivan Zajec iz Malega Korinja pri Krki. — Nevarno obolel je vseučiliščnik, pesnik Ivan Muren (Aleksandrov). Nahaja se v stari cukrarni na Poljanah brez vseh sredstev. — Porotno sodišče v Ljubljani bode pričelo svoje zasedanje 10. junija. — Staroznana Goriškova gostilna v Florijanskih ulicah št. 23 je dobila novega gospodarja gospoda Dahsa, ki je vse prostore lepo preuredil in preskrbel, da bo gostilna zopet na tistem dobrem glasu kot je bila nekdaj. — Otrok s šestimi prsti se je rodil v Zdravščini na Primorskem. — Dosedanja privatna šola nemškega „Schulvereina“ v Št. Iliju e prešla v — javno upravo. — „Schulvereinska“ podružnica v Št. Pavlu na Koroškem se je sama razdružila, ker ji je zmanjkalo udov. „Živele“ naslednice! — Dne 7. t. m. okoli 9. ure in pol pred poludne padale so med dežjem na Opčinah krvave kaplje. Dve taki kaplji sti padli na roko neki plevici na polju in je vsaka kaplja imela kake 4 cm³ površja. — Okrajni odbor graške okolice je sprožil misel, naj bi se določilo nekako znamenje za občinske predstojnike, kadar nastopajo isti uradno. Ali bo ta znak čepica ali „bridka sabljica“, še ni določeno. — V Mariboru je 47letni čevljarski pomočnik Andrej Marko iz Št. Jurja na Pesnici svojo svakinjo vdovo žel. sprevodnika Heleno Lanzel nevarno ranil z nožem in potem sebi zasadil nož v telo, a se le lahko poškodoval. Marka so odpeljali v blaznico. — Ušel je prisiljenec Martin Škrjanec, pristojen v Št. Rupert. — Glavo je odtrgal vlak bratu dobravškega cerkovnika, ko je šel 12. maja po noči iz Radovljice po železni cesti domov na Dobravo. — Posestnik Janez Šetina v Gabrijah, občina Toplice, je v jezi, da mu žena ni takoj odpela hišnih duri, v pijanosti zabodel velik nož ženi v trebuh. Žena je umrla, Šetino pa so izročili sodišču. — Brata z vilami ubil je Jan. Cuzner v Ratečah.

Nov slovenski list na Štajarskem. V tiskarni sv. Cirila v Mariboru bo že v najbližji bodočnosti začel izhajati nov list, ki bo odkrival temne namene proticerkvenega, nemškutarskega in od nemških trgovcev odvisnega ptujskega

„Štajarca“ ter zagovarjal pravice krščanskega slovenskega ljudstva. Cena listu bo silno nizka. Pričakovati je, da bodo vsi slovenski krogi spodnještajarski pozdravili to novo podjetje z velikim veseljem in ga krepko podpirali. Novemu listu bode ime „Naš Dom.“

Slavnostna otvoritev pota v Tnali, katerega je zgradilo lansko poletje „Slovensko planinsko društvo in ki veže Mojstrano z Radovno, bo jutri v nedeljo dne 19. t. m.

Sv. Višarje. Na vnebohod Gospodov, dne 16. t. m. se je otvorilo letošnje romanje na sv. Višarje in je bila ta praznik ob osmi uri gori prva božja služba.

Razne stvari.

Pomembna veselica na Dunaju. Preteklo nedeljo se je vršila na Dunaju velikanska veselica dunajskih krščanskih socialcev na korist katoliškega šolskega društva. Protektorat nad to veselico je prevzela — nadvojvodinja Marija Jožefa, svoj vrt za to veselico pa je dal na razpolago prestolonaslednik Fran Ferdinand. Na veselici je bilo navzočih nad 60.000 ljudi, mej njimi mnogo plemstva in častništva. Tudi nadvojvoda Oton je počastil veselico s svojim obiskom, prestolonaslednik pa se je napravil v obleko, v kateri ga občinstvo ni spoznalo ter je ves čas neopazovan gledal navdušenje ogromne množice za katoliško stvar ter bil priča radostnih klicev, kadarkoli je kdo izgovoril ime Frana Ferdinanda. V sredo svojih Dunajčanov je prišel tudi župan dr. Lueger ter bil povsod burno pozdravljen.

Reven nadškof. Koncem preteklega meseca so v Lvovu pokopali nadškofa Isakoviča, katerega je zadela kap. V njegovi ostalini našli so le okoli 100 gld. Ostalo je za svojega življenja razdelil ubožcem.

Koliko bodo veljale nove železnice? Od proračunjenih investicijskih stroškov v znesku 481,954.000 K pride 109,127.989 K = 22,5 % na Češko, Moravsko in Šlezijo, 82,307.032 K = 17,1 % na Galicijo in Bukovino, 95,010.075 K = 19,7 % na Spod. in Gor. Avstrijo, skupaj torej 286,445.096 K ali 59,3 %. Ostalih 40,7 % ali 205,507.904 krone so porazdelili na ostale dežele, in sicer na Goriško, Istro, Trst 48,903.433 kron 10,1 %, na Kranjsko 34.419.100 K ali 7,1 %, na Koroško 33.217.700 ali 6,9 %, na Solnograško 31,275.440 K ali 6,4 %, na Štajarsko 29,459.740 K ali 6,1 %, Dalmacijo 12,849.220 K ali 2,7 %, Tirolsko in Predarlško 5,383.371 kron ali 1,1 %. V tej svoti so vračunjeni tudi stroški za železnico čez Ture in Karavanke v znesku 123,100.000 K.

Krščansko ženstvo na Dunaju je priredilo preteklo nedeljo procesije, katerih se je udeležilo 40.000 dam.

Strašna vožnja po morju. Iz Singapora poročajo, da sta dospela tja dva mornarja, Johannsen in Marticorn, ki sta povedala, da sta 17. oktobra m. l. z ladjo „Angoln“ odpelala iz Cavita na Filipinih. Ladja se je potopila in na velikem plavu se je rešilo 12 mož. Tekom 42 dni je umrlo 10 mož, le dva sta ostala. Živela sta se z mesom mrličev. Plav je končno došel do otoka Sonti, kjer so mornarja gostoljubno sprejeli Malajci.

Dobri pivci. Nemški prestolonaslednik se je upisal na vseučilišču v Boni. O tej priliki je bil navzočen tudi njegov oče, cesar Viljem. Na čast novemu svojemu tovarišu so napravili dijaki vseh akademičnih društev slavnostno „pijanko“. Vseh dijakov in drugih povablencev je bilo okoli tisoč oseb. Gostje so morali biti prav dobre volje, kajti popili so celih sedem tisoč in 500 litrov bavarskega piva. Ako pomislimo, da je bilo pri toliki pijači samo tisoč oseb — moramo priznati, da so bili pivci prav dobri.

Mesto milijonarjev. V mestu Genf na Švicarskem živi 210 milijonarjev. Ko so pa nabirali za zdravilišče za jetične, so se pokazali milijonarji kot veliki umazanci. Proračun za stavbo je bil narejen na 350.000 frankov, 70.000 pa za pohištvo. Nabrali so pa vsega skupaj samo 181.000 frankov, in sicer skoraj vse med srednjimi sloji in delavci.

Najnovejše vesti.

„Slovenska Matica“ vabi na XXXVII. redni občni zbor „Slovenske Matice“ v ponedeljek dne 3. rožnika 1901. l. ob petih popoldne v mali dvorani „Mestnega doma“ na cesarja Jožefa trgu.

Post in „Narod“. „Slovenski Narod“ pravi, da je mej duhovniki zato toliko takih, ki so od hudobnega duha obsedeni, ker se duhovniki najmanje postijo. „Narod“ je sicer to zapisal iz sovražnosti do duhovščine, vendar je priznal s tem dvoje: namreč, da je nekaj ljudij res od hudobnega duha obsedenih in da se jih nekaj ne posti. Vprašanje: Kdo so ti?

Neslišano. Na Štajerskem ima uspeh list „Štajerec“, ki lovi kmete v nemške mreže. Štajerski rodoljubi so sklenili, izdajati poseben kmetijski list, ki bo delal proti „Štajercu“. To „Narodu“ ni prav in pravi, da hočejo mariboski rudečkarji (kanoniki) s tem listom kmeta opehariti in da bo list le volk v ovčji obleki. Zdi se nam, da Slovencem že poje mrtvaški zvon, ker ima falot, ki je to pisal, še kaj pristašev.

V Dramljah je v nedeljo snoval jurist Fran Zabukovšek liberalno bralno društvo. Fantje so razpodeli shod in Zabukovca nabili. „Narod“ obeta dan plačila.

Gabrščku prede! S „Sočo“ in „Primorcem“ gre dol. Kdo jih bo urejeval v Gabrščekovem duhu, kdo bral, če bo Gabršček sedel? „Narod“ pravi, da si ne more želeti boljših sobojevnikov na Goriškem nego sta „Soča“ in „Primorec“, zato bobna, da naj si jih naroče Kranjci. Malovrh ima do Gabrščka posebne simpatije zaradi enake usode.

Škandal na srbskem dvoru. Ves srbski narod je z veseljem pričakoval, da povije kraljica Draga otroka, sedaj se pa poroča iz Beograda: Kralj Aleksander in kraljica Draga sta se resno razprla. Kraljica Draga je samo slepila, da postane mati, da je kralja Aleksandra prisilila k poroki. Radostnega dogodka pa je pričakovala sestra kraljice Drage in kraljica Draga je računala, da ji bo mogoče podtakniti Aleksandru otroka svoje sestre. Imela je že vse spretno uredjeno, da bi se mislilo, da je njen otrok, a vse je pokvaril ruski gynekolog, ki je na povelje ruskega carja prišel v Beograd in pa slučaj, da je sestra kraljice Drage povila — mrtvega otroka. Kraljica Draga je na kolenih prosila kralja Aleksandra odpuščanja, češ, da je vse storila iz ljubezni do njega, kralj Aleksander pa ji je obrnil hrbet in ji ni rekel nobene besede, pač pa namerava metropolitu predložiti ločitev zakona. Vso zadevo je kralj Aleksander baje že predložil ruskemu carju.

Državni zbor.

Dunaj, dne 13. maja 1901.

Nepričakovano je prišla zbornica danes po nazorih kričaveh do interesantne seje in pokazala, da si iščejo razne stranke razlogov, kako bi se oviralo delo. V prvi vrsti se odlikujejo oni, kateri vlečejo domača nasprotstva v zbornico in v drugi vrsti oni, ki hočejo na vsak način svoj glas v zbornici slišati, če tudi je že več govornikov prav iste misli razvijalo, in tako pride, da je za vsaki slučaj do 50 govornikov vpisanih in se s tem čas trati. To sta dve novi obliki obstrukcije, koje si dela zbornica sama po onih poslancih, kojih ni hvaliti!

Današnja seja je pokazala prvo obliko te nove obstrukcije, kajti socialist Daszynski napadal je nečuvno poljske plemenitaše in s tem korakom pristopil oni novi struji, koji je oče nemški kričač Wolf in koji sta pristopila tekom zadnjega časa kranjska liberalca dr. Tavčar in Plantan. Wolf, Tavčar, Plantan in pa Daszynski tvorijo zdaj novo strujo in iščejo svoja imena s tem med svet spraviti, da pripovedujejo stare domače, že pred volitvami po časopisih in po shodih premlete, vsem volilcem znane in vsled tega brezpomembne reči v državni zbornici; to pa iz gole zlobnosti in hudobije samo, da krađejo predragi čas zbornici in pa, da bi škodovali sosedu, — oziroma naša kranjska odličnjaka, da bi škodovala ugledu slovenske delegacije. Namen je pri vseh jednak, to je škodovati vsled zlob-

nosti, in ta lepi namen odlikuje in veže to novo strujo. Volilci morejo imeti veliko veselja nad takimi poslanci, in ako je resnica, kar „Slov. Narod“ trdi, da dajejo poslanci znak celi stranki, tako mora biti liberalna stranka na Kranjskem silno odlikovana s tem, da se jej podtika znak ovadništva.

Pričetkom seje je pojasnil poslanec Kaiser vsled dotičnega vprašanja v zadnji seji, da sta se sestavila v zavarovalnem odseku dva pododseka, katera pripravljata tvarino za novi zakon o zavarovanju proti škodam in da je obljubila vlada v to potrebne poizvedbe odseku na razpolaganje staviti. Iz tega poročila je bilo posneti, da deluje dotični odsek in kar da upanje, da seta stroka gospodarske organizacije po zakonu deželam in državljanom povoljno reši.

V imenu posebnega odseka je poročal poslanec Steiner o raznih prošnjah za vladno podporo zaradi toče, povodnji itd. Med temi prošnjami je tudi nujni predlog dr. Šusteršiča za barjane, Žičkarjev za pogorelce na Banci, dr. Žitnika za uravnavo vipavskih voda in dr. Gregorčič-a za podporo raznim goriškim občinam.

Dalmatinec Biankini je ponavljal že večkrat v zbornici povedano ostro grajo, da državna uprava Dalmacijo zanemarija in Lah dr. Conci je opisoval bedo južno-tirolskega prebivalstva.

Štajarski poslanec Žičkar je našteval kar celo vrsto poškodovanj na Dol. Štajarskem in je grajal, da se ondi reke ne uravnajo, ker se dela zaradi tega zanemarjenja prebivalcem veliko škode in Daszynski je porabil to priložnost, da je opisoval žalostno gospodarsko stanje Poljakov in naložil vso krivdo na poljske plemenitaše, koje je tudi imenom napadal. Storil je to, kar se je naučil od Tavčarja in Plantana in kar sta si ta dva priučila od Wolfa in Steina. Ker je Daszynski tožil tudi, da se je v Galiciji ustavil v zadnjih letih stavbinski posel je pojasnil ministerski predsednik dr. pl. Körber koliko da je vlada storila v tej zadevi in poslanec vitez Gniwaz je obširno odgovarjal Daszynskiju in za njim sta nastopila tudi Widowicyski in dr. Kolischer. Ker je Daszynski vedno odgovarjal in ugovarjal je zbornica šele pozno v noč prestopila na posvetovanje o zakonu zaradi žganja.

V tej zadevi utemeljuje prvo poslanec Thurnher predlog manjšine v odedu, da bi bilo oproščeno poobdačenja vse žganje, ki ga kuhajo posestniki iz domačih pridelkov in porabijo za domače potrebe. Prav to je zahteval tudi poslanec Pfeifer v dveh resolucijah, koje je vložil v zadnji seji, v današnji seji je pa utemeljeval ta poslanec obširno svoji resoluciji in je govoril proti poobdačenju žganja ter zahteval, da bi smel mali posestnik kuhati svoje pridelke tudi v ptujem kotlu in na ptujem posestvu.

Prav tako govori tudi poslanec Plass, vladni zastopnik je pa izjavil, da vlada tej zahtevi ne more pritrditi, ker itak ostanejo olajšave zakona iz leta 1898. in ker bi se sicer dala prevelika priložnost do prevare.

S tem je bila seja končana.

Dunaj, dne 14. maja 1901.

Zbornica je nadaljevala razpravo o žganjarini. Proti 3. členu je govoril Lah Vercegnassi in pa nemški liberalac dr. Ofner. Oba zahtevata, da naj se dohodki iz žganjarine razdele po šte-

vilu prebivalstva, a ne po konsumu, kakor zahteva predlog zakona. Za predlog je pa nastopil glavni govornik dr. Lemisch. Zbornica je sprejela potem odsekov predlog in pa Thurnher je v dostavek, ki bi bil našim kmečkim razmeram jako prikladen. Žal, da ga gospodska zbornica vsled posredovanja vlade najbrže ne bo sprejela in bo celi zakon še enkrat prišel nazaj v zbornico.

Pri četrtem členu sta govorila poročevalca poslanca: Kaiser, Eldersch in Schrafl. Potem je utemeljeval radikalni Rusin dr. Kos svoj predlog, da naj se ves dohodek iz žganjarine za Galicijo porabi za dobrodelne namene. Ker je pa slišal včeraj, kako nedostojno se je vedel Daszynski, ga je prijel zavist in hotel je pokazati, da zna tudi on tako in pristopil je v novo razgrajško ovaduško strujo kot peti sotrudnik. Prišel je udrihati po gališkem plemstvu tako, da je celo zbornici presedalo; edini pristaši Wolfovega kluba so mu pritrdjevali in dr. Tavčar bi mu bil ploskal, ako bi bil v zbornici. Predsednik je pa vzel temu najmlajšemu ogrduhu besedo in končana je bila njegova slava.

Zbornica je sprejela potem celi zakon in pričela se je razprava o poročilu dotičnega odseka zaradi vinske klavzule z Italijo. Odsekovo poročilo zahteva, da naj zahteva vlada potem, ko bo leta 1903 doba trgovinske pogodbe z Laško končana, za vsako vino, ki bi se uvažalo iz Laške po 20 gld. v zlatu in le, ako bi vlada imela pri sklepanju dotične pogodbe pomisleke iz kakih koli razlogov, naj se zniža ta davek na 12 gld. to pa le za bela vina, ki se rabijo pri tukajšnji vinski trgovini.

O tem predlogu je nastopil kot poročevalec poslanec Machat, utemeljajoč odsekov predlog.

Dalmatinec Biankini je zopet opisoval po svoje bedo Dalmacije in slikal, koliko škode da ima Dalmacija po vinski klavzuli, štajarski poslanec Robič je pa isto pripovedoval glede štajarskega vinogradnika ter dokazoval nezdrave razmere vsled zdajne nizke carine.

Govorila sta še glavna govornika Kuh schemei in Schrott in zbornica je sprejela odsekov predlog.

Koncem seje vpraša poslanec Prochaska kaj je s predlogo o diurnistih. Stein pa graja, da se je proračunski provizorij izročil odseku, ne da bi se bilo vršilo prvo branje.

V zbornici se prav živahno razpravlja o koaliciji mladočeške delegacije z nemško levico. Že leto in dan se približujejo ti stranki, in prava vez naj bi jima bil liberalizem, če tudi se iščejo vsi drugi razlogi in se je v zadnjih dneh proglasilo mnenje, da imajo Mladočehi in češki Nemci iste gospodarske težnje, in da morajo zahtevati vsi ti uravnavo vodnih moči na severu. Češki veleposestniki nasprotujejo temu zahtevku iz agraričnih ozirov in tako je nastalo med Mladočehi in češkim veleposestvom že precej zdatno nasprotstvo. Ako se ne bodo zbal Mladočehi agrarskega gibanja, ki jih zamore v zvezi s Staročehi in češkim veleposestvom izpihati iz političnega odra, tako se bo svet v malih dneh čudil novi liberalni nemško mladočeški zvezi, koja bo škodovala v prvi vrsti Jugoslovanom, kateri ne najdejo že delj časa pri mladočeški delegaciji nikake podpore. Ako se bo ta zveza dognala, bo dobila zbornica čisto novo obliko in našim poslancem preostaja prevažna skrb, da si pridobe bolj zanesljivih zavznikov.

 **Prevzel sem**

gostilno v „Katoliškem domu“

in bodem točil pristna dolenjska, vipavska, istrska in štajerska vina, ter desertna vina v buteljkah, po nizkih cenah.

Slavnemu občinstvu se priporočam za obilen obisk.

Josip Cotič.

Računski sklep za peto upravno leto 1900.

Ljudska posojilnica,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani.

Denarni promet za leto 1900.

Prejemki		Kron	vin.	Izdatki		Kron	vin.
Račun glavnih deležev: Vplačila		600	—	Račun glavnih deležev: Vrnjeni deleži		400	—
» opravičnih deležev: Vplačila		800	—	» opravičnih deležev: Vrnjeni deleži		44	—
» hranilnih vlog: Vloge		3.274.519	92	» hranilnih vlog: Vzdignene hranilne vloge		2.765.002	77
» tekoči A: Vloge in vzdigneni naložen denar		6.150.028	49	» tekoči A: Vzdignene vloge in naložen denar pri raznih zavodih		6.664.810	04
» tekoči B: Vloge		929.130	22	» tekoči B: Vzdignene vloge		120.828	46
» posojil: Vrnena posojila		394.258	85	» posojil: Izplačana posojila		1.085.699	08
» tekočih posojil: Vrnena posojila		309.138	55	» tekočih posojil: Izplačana posojila v tekočem računu		724.814	98
» efektov: Prodani efekti		202.781	—	» efektov: Nakupljeni efekti		5.000	—
» menic: Plačila		498.597	69	» menic: Eskomptovane menice		573.125	49
» nepremičnin: Sprejemki		43.037	53	» nepremičnin: Plačila in investacijski stroški		49.635	97
» pro diversi: Razni sprejemki		9.269	14	» pro diversi: Razna izplačila		20.165	62
» Pristopnine: Vplačila		200	—	» pristopnine: Vrnena pristopnina		1	—
» posojilnih obresti: Plačila		130.041	12	» obresti hranilnih vlog: Izplačane obresti		42.012	43
» obresti tekočih posojil: Plačila		83.149	97	» posojilnih obresti: Vrnene obresti		725	60
» tekočih obresti A: Prejete obresti od naloženega denarja		37.759	31	» obresti tekočih posojil: Vrnene obresti		1.879	80
» efektov: Prejete obresti		17.437	25	» tekočih obresti A: Izplačane obresti		3	14
» zamudnih obresti: Prejete zamudne obresti		1.337	91	» meničnih obresti: Povrnene obresti		550	60
» meničnih obresti: Prejete obresti		9.571	—	» inventarja: Nakup inventarja		256	20
» dividend: Povrnena dividenda		2	50	» davkov in pristojbin: Plačani davki in pristojbine		3.590	31
» upravnega prispevka: Prejemki		6.378	76	» dividend: Izplačana dividenda		220	—
Gotovina v blagajni začetkom leta 1900		27.109	62	» upravnih stroškov: Izdatki		28.495	06
				Gotovina v blagajni koncem leta 1900		37.883	28
		12.125.143	83			12.125.143	83

Denarni promet:

Sprejemki	K 12.098.034.21
Izdatki	» 12.087.260.55
	K 24.185.294.76

Račun zgube in dobička.

Debet		Kron	vin.	Kredit		Kron	vin.
Račun tekočih obresti A: izplačanih		3	14	Račun posojilnih obresti		138.578	96
» kapitalizovanih		1.077	25	» obresti tekočih posojil		80.462	06
» obresti hranilnih vlog: izplačanih		42.012	43	» tekočih obresti: prejetih		37.759	31
» kapitalizovanih		196.308	08	» kapitalizovanih		16.651	98
» tekočih obresti B: kapitalizovanih				» meničnih obresti		8.234	24
» efektov: kurzna razlika				» efektov: obresti		11.296	23
» inventarja: 10 % odpisa				» zamudnih obresti		1.337	91
» davkov in pristojbin				» upravnega prispevka		6.378	76
» upravnih stroškov				» pristopnine		199	—
» bilance: čisti dobiček				» nepremičnin		26	91
		300.915	36			300.915	36

Račun bilance z dne 31. decembra 1900.

Debet		Kron	vin.	Kredit		Kron	vin.
Račun posojila: na vknjižbo		1.920.020	19	Račun glavnih deležev		4.200	—
» na poroštvo in zastavo		805.014	03	» opravičnih deležev		4.396	—
» tekočih posojil				» hranilnih vlog: stanje	K 5.152.060.95		
» tekoči A: naložen denar, stanje		1.090.935	86	» kapitalizovane obresti	» 196.308.08	5.348.369	03
» kapitalizovane obresti		16.651	98	» tekoči A: stanje	K 3.288.57		
» menic				» kapitalizovane obresti	» 1.077.25	4.365	82
» efektov				» tekoči B: stanje	K 808.301.76		
» nepremičnin				» kapitalizovane obresti	» 5.181.25	813.483	01
» pro diversi				» posojilnih obresti: predplačane obresti od posojil		7.298	58
» inventarja				» na vknjižbo			
» posojilnih obresti: zaostale obresti od posojil na		18.358	08	» predplačane obresti od posojil proti poroštvo		4.112	76
» zaostale obresti od posojil proti poroštvo in		4.948	98	» in zastavo			
» obresti tekočih posojil				» obresti tekočih posojil		11.411	34
» efektov: obresti				» meničnih obresti		2.501	67
» blagajne				» dividend		1.406	08
		6.241.616	72	» rezervnega zaklada	3.502.00 ¹ / ₂	42	50
				» razpoložnega zaklada	13.720.10 ¹ / ₄		
				» posebne rezerve za zgube	13.664.04 ¹ / ₂	30.886	15
				» zgube in dobička		20.555	12
						6.241.616	72

V Ljubljani, dne 29. aprila 1901.

Za načelstvo:

Dr. Ivan Šusteršič, l. r., načelnik.

Josip Šiška l. r. Anton Belec l. r. Josip Jarc l. r. Francišek Leskovic l. r. Dr. Andrej Karlin l. r. Karol Kauschegg l. r.
Matija Kolar l. r. Ivan Kregar l. r. Dr. Viljem Schweitzer l. r. Gregor Šlibar l. r. Dr. Aleš Ušeničnik l. r.

Za nadzorstvo:

Alfonz Levičnik l. r. Dr. Josip Debevec l. r. Ivan Dogan l. r. Karol Pollak l. r. Alojzij Stroj l. r.

Letna poročila se dobé, dokler jih je še kaj v zalogi, v posojilničnih prostorih na Kongresnem trgu št. 2 brezplačno.

Odgovorni urednik: Ivan Jakopič.

Izdajatelj: Konzorcij „Slovenskega Lista“.

Tisk J. Blasnika naslednikov v Ljubljani.